

Nr 181.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44; given Stockholms slott den 12 mars 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44 samt anför därvid följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1943. 1 saml. Nr 181.

Inledning.

Enligt principbeslut av 1939 års lagtima riksdag (proposition nr 184, riksdagens skrivelse nr 245) redovisas från och med ingången av budgetåret 1940/41 försvarsväsendets fastigheter med undantag av befästningsanläggningar och fastigheter av enbart kulturhistoriskt värde å försvarsväsendets fastighetsfond. Denna består av tre särskilda delfonder, arméförvaltningens delfond, marinförvaltningens delfond och flygförvaltningens delfond. Invärdering av de till fastighetsfonden hörande fastigheterna har ägt rum enligt Kungl. Maj:ts beslut den 26 september 1941.

I innevarande års statsverksproposition, bilaga 2 till Specifikation av inkomsterna å driftbudgeten, har framlagts ett beräknat förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44. Till grund för detta statförslag ligga framställningar från arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse den 17 december 1942, från marinförvaltningen den 27 augusti 1942 och från flygförvaltningen den 26 augusti 1942. I överensstämmelse med statförslaget ha å driftbudgeten i förslaget till riksstat bland »Inkomster av statens kapitalfonder» upptagits de i statförslaget för respektive delfonder angivna överskotten och bland »Egentliga statsutgifter» å fjärde huvudtiteln under rubriken »E. Diverse» med tills vidare beräknade belopp upptagits särskilda anslag för ersättning till envar av fastighetsfondens tre delfonder för förvaltningsmyndigheternas rätt att nyttja de till fonden hörande eller av fonden förhyrda fastigheterna.

Över förvaltningsmyndigheternas förslag har riksräkenskapsverket den 2 januari 1943 avgivit utlåtande.

Förvaltningsmyndigheternas och riksräkenskapsverkets statförslag framgå av en vid statsrådsprotokollet fogad tabell (*bilaga A*).

Av riksräkenskapsverkets utdrag ur rikshuvudboken för budgetåret 1941/42 samt av ämbetsverkets specifikation av bland annat försvarsväsendets fastighetsfonds fastighets- och värdeminskningskonton m. m. för samma budgetår framgår, att fondens ställning per den 30 juni 1942 var följande.

Arméförvaltningens delfond.

Tillgångar:	Kronor	Kronor
Markvärde	61,426,909: 98	
Byggnadsvärde	367,504,258: 99	
Fordringar hos andra fonder	1,165,961: 46	
Kontant behållning	4,290,954: 48	434,388,084: 91
Skulder:		
Värdeminskningskonto	339,791,688: 20	
Diverse medel	2,142,537: 12	341,934,225: 32
Kapitalbehållning		92,453,859: 59

Marinförvaltningens delfond.

Tillgångar:	Kronor	Kronor
Markvärde	56,541,093: 10	
Byggnadsvärde	91,940,403: 75	
Förskott	4,010,422: 95	
Fordringar hos andra fonder	125,152: 34	
Kontant behållning	8,774,677: 31	161,391,749: 45

Skulder:

Värdeminskningsskonto	85,036,504: 42	
Diverse medel	2,800,301: 53	87,836,805: 95

Kapitalbehållning		73,554,943: 50
-------------------------	--	----------------

Flygförvaltningens delfond.

Tillgångar:

Markvärde	9,490,643: 09	
Byggnadsvärde	90,475,486: 24	
Fordringar hos andra fonder	735,627: 99	
Kontant behållning	9,572,124: 59	110,273,881: 91

Skulder:

Värdeminskningsskonto	58,968,550: 49	
Diverse medel	3,076,031: 92	62,044,582: 41

Kapitalbehållning		48,229,299: 50
-------------------------	--	----------------

Innan jag övergår till frågan om fondens stat för nästa budgetår, får jag erinra, att den för budgetåret 1941/42 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 17.121 miljoner kronor. Inkomsterna beräknades till detta belopp och utgifterna samt överskottet till respektive 10.321 och 6.800 miljoner kronor. Utfallet av staten framgår av en i budgetredovisningen för budgetåret 1941/42 (sid. 146 och 147) intagen sammanställning. Enligt denna har fondens överskott uppgått till 6.944 miljoner kronor, som tillförts statsregleringen.

Vid anmälan av propositionen 1942: 258 med förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43 erinrade jag, att besparingsberedningen tillkallat intendenten hos byggnadsstyrelsen K. Bildmark att såsom sakkunnig verkställa utredning angående besparings- och rationaliseringsåtgärder i fråga om underhållet av staten tillhöriga, för den civila statsförvaltningen och försvarsväsendet disponerade byggnader och att den sakkunnige till besparingsberedningen överlämnat verkställd utredning rörande bland annat försvarsväsendets fastighetsfond. Då ifrågavarande utredning vid tidpunkten för avlåtandet av berörda proposition icke varit föremål för ställningstagande från besparingsberedningens sida eller för remissbehandling, ansåg jag mig böra vid anmälan av sagda proposition redogöra blott för vissa av utredningsmannen anförda synpunkter rörande beräkningen av an-

slagen till reparations- och underhållskostnader vid försvarsväsendets fastighetsfond.

Såsom närmare framgår av den till årets riksdag avlåtna propositionen nr 71 med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1943/44 m. m. ha över nämnda utredning utlåtanden därefter avgivits av besparingsberedningen och vederbörande myndigheter.

Beträffande innebörden i vissa av utredningsmannen framställda förslag till rationalisering av reparations- och underhållsverksamheten, vilka dock icke direkt avse försvarsväsendets fastighetsfond, tillåter jag mig hänvisa till den i sistnämnda proposition lämnade redogörelsen (sid. 5 ff). Härutöver har utredningsmannen med hänsyftning på försvarsväsendets fastigheter berört vissa tekniska spörsmål ävensom framlagt förslag beträffande organisationen av försvarsväsendets centrala och lokala byggnadsförvaltning m. m.

Departements-
chefen.

De allmänna synpunkter, som i anledning av utredningsmannens omfördälda förslag av chefen för finansdepartementet anförts vid anmälan av den förutnämnda propositionen nr 71, äga i stort sett tillämpning jämväl beträffande försvarsväsendets fastighetsfond. Jag begränsar mig därför till att i dessa hänseenden hänvisa till vad i nämnda proposition yttrats. I detta sammanhang torde böra beröras den av utredningsmannen behandlade frågan om förstärkning av förvaltningsmyndigheterna med byggnadstekniker i syfte att ernå en förbättring av den nuvarande statliga fastighetsförvaltningen. Denna fråga har utredningsmannen för försvarsväsendets del upptagit till särskilt ingående granskning och, såsom redan antytts, har utredningsmannen framlagt genomgripande förslag till omgestaltning av den militära byggnadsorganisationen. Såsom i de över intendenten Bildmarks utredning avgivna yttrandena framhållits, har emellertid denna fråga varit föremål för särskild utredning genom 1941 års militära förvaltningsutredning, som framlagt förslag till ändrad organisation av det centrala militära fastighetsorganet. För denna utredning, som icke i intendenten Bildmarks betänkande särskilt uppmärksamats, har jag redogjort vid anmälan i proposition nr 180 till årets riksdag av frågan angående organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltning, i vilket samband jag jämväl berört intendenten Bildmarks föreliggande förslag.

Såsom i det föregående framhållits ha i sistnämnda utredning jämväl berörts vissa tekniska spörsmål med speciell hänsyftning på försvarsväsendets fastigheter. Jag anser mig icke böra här närmare ingå på dessa frågor, som torde uppmärksammas av de militära förvaltningsmyndigheterna. I anledning av vissa i utredningen anförda erinringar beträffande brandskyddsförhållandena vid försvarsväsendets kasernetablissemang må här endast erinras, att på senare tid betydande anslag anvisats för bekostande av erforderliga åtgärder på detta område.

I detta sammanhang får jag erinra om att i nyssnämnda proposition angående organisationen av försvarsväsendets centrala förvaltning förordats, att

vissa av försvarsväsendets fabriker skola organiseras såsom statligt affärsverk. Detta förutsätter, att fabrikernas tillgångar och skulder, inklusive avskrivnings- och värdeminskningsskonton, skola upptagas till redovisning å en särskild i rikshuvudboken uppförd kapitalfond. De av fabrikena disponerade fastigheterna skola i samband därmed överföras från försvarsväsendets fastighetsfond till den nya kapitalfonden. Rörande dessa och övriga med den nya kapitalfonden sammanhängande spörsmål torde jag få hänvisa till propositionen nr 180. Därest, såsom i sistnämnda proposition förutsättes, den ifrågasvarande kapitalfonden inrättas först från och med budgetåret 1944/45, föranleder bifall till nämnda förslag icke ändring i beräkningarna för budgetåret 1943/44 av staten för försvarsväsendets fastighetsfond.

Vidare får jag erinra om att vissa byggnader, huvudsakligen verkstadsanläggningar, förråd och baracker, under budgetåret 1942/43 uppförts med anlitande av medel anvisade från förskottsstatens anslag till engångsutgifter. Kostnaderna ha täckts genom tilläggsstatsanslag anvisade under driftbudgeten, fjärde huvudtiteln. Till den del dessa anläggningar äro av stadigvarande karaktär torde de böra upptagas till redovisning å försvarsväsendets fastighetsfond. Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t äger i sinom tid utfärda härför erforderliga föreskrifter. Åtgärden bör icke påverka de i denna proposition framlagda statförslagen.

Stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1942/43 har fastställts den 30 juni 1942 (jfr bilaga A).

Jag övergår härefter till behandling av frågan om fondens stat för budgetåret 1943/44. Staten upptager följande titlar, nämligen å *inkomstsidan*: A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler; B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtta lokaler och markområden; och C. Diverse inkomster; samt å *utgiftssidan*: A. Reparations- och underhållskostnader m. m.; B. Avsättning till värdeminskningsskonto; C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden; och Överskott att tillföras riksstatens driftbudget. Under envar av dessa titlar å såväl inkomst- som utgiftssidan upptagas inkomsterna respektive utgifterna särskilt för varje delfond.

Vid beräkningen av de olika posterna i staten följer jag denna uppställning och upptager därvid först till behandling fondens utgifter.

Utgifterna.

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.

Enligt tidigare tillämpade grunder beräknades de årliga kostnaderna för underhåll av försvarsväsendets byggnader till $\frac{1}{2}$ procent av anläggningskostnaden under 1—4 året, $\frac{3}{4}$ procent under 5—8 året och 1 procent från och med 9 året. Därutöver disponerade arméförvaltningen och flygförvaltningen för underhåll av uthyrningsfastigheter samt jordbruks- och skogsfastigheter inflytande hyres- och arrendeinkomster.

Dessa grunder ha numera frångåtts. I samband med förslag i sådan riktning framhöll jag i yttrande till statsrådsprotokollet den 1 mars 1940, att det

kunde ifrågasättas, om det icke vore principiellt riktigare att fastställa underhållskostnaderna till ett mot verkliga förhållandet mera svarande belopp än dittills skett i stället för att genom anslag till iståndsättningsarbeten på en omväg tillgodose vad som i själva verket till stor del torde vara underhåll. Jag framhöll vidare, att underhållet å försvarsväsendets fastigheter under lång tid blivit eftersatt. I anslutning härtill beräknades de egentliga reparations- och underhållskostnaderna för fondens fastigheter i statförslagen för budgetåren 1940/41 och 1941/42 till 1.5 procent av byggnadsvärdena för arméförvaltningens och flygförvaltningens delfonder och till 2 procent av nämnda värden för marinförvaltningens delfond, vartill komme vissa belopp för kommunalutskylder. För budgetåret 1942/43 åter beräknades i statförslaget motsvarande kostnader till 1.6 procent för arméns och flygvapnets fastigheter samt till 2.2 procent för marinens fastigheter. Till grund för kostnadernas beräkning lades det bokförda byggnadsvärdet den 1 juli 1941, d. v. s. byggnadsvärdet vid ingången av det närmast före riksstatsåret liggande budgetåret, under det att tidigare plägat tagas i beräkning jämväl byggnadsvärdet av de fastigheter, som tillkommit under sistnämnda budgetår. Beträffande de närmare skälen för dessa ändrade beräkningsgrunder torde jag få hänvisa till det vid propositionen 1942:258 fogade utdraget av statsrådsprotokollet (sid. 5 ff.).

I förevarande sammanhang må vidare erinras, att jag vid anmälan av propositionen 1942:258, efter en sammanfattande redogörelse för de i intendenten Bildmarks förutnämnda utredning anförda synpunkterna rörande beräkningen av anslagen till reparations- och underhållskostnader vid försvarsväsendets fastighetsfond (jfr propositionen, sid. 7 ff), för egen del anförde, att i sagda utredning betydligt snävare grunder för beräkningen av kostnaderna för reparationer och underhåll tillämpats. Vad den sakkunnige därutinnan anført syntes mig förtjäna noggrant övervägande under medverkan jämväl av de berörda förvaltningsmyndigheterna. Då emellertid besparingsberedningen ännu icke tagit ställning till sakkunnigförslaget, och detta ej heller varit föremål för remissbehandling fann jag icke möjligt att lägga den sakkunniges beräkningar till grund för uppskattningen av medelsbehovet för budgetåret 1942/43. Jag framhöll emellertid, att den höjning av procent-satsen, varmed jag räknade för budgetåret 1942/43, borde betraktas såsom ett provisorium i avbidan på ett fullständigt klarläggande av de inom besparingsberedningen behandlade spörsmålen.

Sedermera har, såsom i det föregående erinrats, den sålunda verkställda utredningen varit föremål för bedömande av besparingsberedningen samt remitterats till de av ärendet berörda myndigheterna (jfr propositionen 1943:71, sid. 5). På utredningsmannens beräkningar av reparations- och underhållskostnaderna har arméförvaltningen i sitt utlåtande förklarat sig icke vilja ingå i avbidan på det fullständiga klarläggande av samtliga på ifrågavarande kostnader inverkan faktorer, som enligt nyss åberopade uttalande i propositionen nr 258 ansetts erforderligt. Samma ståndpunkt har intagits av marinförvaltningen. Ej heller flygförvaltningen har ingått på en granskning av utredningsmannens beräkningar.

Arméförvaltningens delfond. För budgetåret 1942/43 beräknades under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. för arméförvaltningens delfond medelsåtgången enligt följande sammanställning.

1. Reparations- och underhållskostnader till 1.6 procent av i fastighetsfonden ingående byggnadsvärde den 1 juli 1941	kronor 5,365,000
2. Ordinarie underhållskostnader för byggnader, som väntades bli färdigställda under budgetåret 1941/42	» 450,000
3. Kommunalutskylder för lantförsvarets tjänstebostäder ...	» 62,000
4. Amortering av viss elektrisk anläggning	» 75,000
5. Reparations- och underhållskostnader för övnings- och skjutfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter	» 350,000
	<hr/> Summa kronor 6,302,000

eller i runt tal 6,300,000 kronor.

I sin skrivelse den 17 december 1942 med förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1943/44 ha *arméförvaltningens civila departement* och *fortifikationsstyrelse* uppskattat byggnadsvärdet den 1 juli 1942 för de under arméförvaltningens delfond redovisade byggnaderna till i runt tal 363,400,000 kronor. Då emellertid värden och förvaltningen av vissa byggnader, representerande ett värde av 5,396,800 kronor, sedermera överförts till marin- eller flygförvaltningen borde ett byggnadsvärde av 358,003,200 kronor läggas till grund vid utmätande av medelsbehovet. Med tillämpning av samma procentsats som för innevarande budgetår, eller 1.6 procent, borde för reparations- och underhållskostnader beräknas i runt tal 5,728,000 kronor. — Härutöver erfordrades emellertid medel för det ordinarie underhållet — renhållning, snöskottning, sotning m. m. — för det avsevärda antalet under budgetåret 1942/43 nyttillkommande byggnaderna. Härför beräknades åtgå 200,000 kronor. — För kommunalutskylder erfordrades 76,000 kronor samt för amortering av viss elektrisk anläggning 75,000 kronor. — Med tillägg slutligen för de beräknade reparations- och underhållskostnaderna å 820,000 kronor för övnings- och skjutfält med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter, ha departementet och styrelsen uppskattat medelsbehovet under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. till $(5,728,000 + 200,000 + 76,000 + 75,000 + 820,000 =)$ 6,899,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har i sitt utlåtande beträffande denna och motsvarande poster för de två andra delfonderna framhållit, att verket ansett sig icke ha att ingå på någon närmare granskning i sak av de av förvaltningsmyndigheterna begärda beloppen för reparations- och underhållskostnader m. m.

Såsom närmare framgår av propositionen 1942:258 innebär intendenten Bildmarks förslag i vad rör beräkningen av erforderliga reparationsmedel den förändringen i förhållande till nuvarande ordning, att fastighetsbestånden på respektive delfonder skola uppdelas i grupper efter ålder och att kostnaderna

*Departements-
chefen.*

för varje grupp skola beräknas efter viss högre procent för äldre byggnader och viss lägre procent för nyare byggnader. Förslaget innebär i viss mån en återgång till de för försvarsväsendets fastigheter tidigare tillämpade grunderna.

Vid anmälan av frågan om fastställande av stat för statens allmänna fastighetsfond för nästa budgetår (propositionen nr 71) har chefen för finansdepartementet i princip anslutit sig till nämnda förslag och framhållit önskvärdheten av att enhetlighet eftersträvas inom den statliga fastighetsförvaltningen beträffande omfattningen av den statliga reparationsverksamheten. Utredningsmannens förslag har därför synts chefen för finansdepartementet kunna tagas till utgångspunkt och de av honom förordade principerna för beräkningen av reparationsposterna komma till användning. Med stöd av de erfarenheter som vunnes finge de föreslagna beräkningsgrunderna senare justeras efter de olika fastighetsgruppernas beräknade reparationsbehov. Chefen för finansdepartementet har emellertid framhållit, att statsmakterna vid den slutliga medelsdispositionen givetvis icke skulle vara strängt bundna vid de schematiskt beräknade anslagsbehoven. Beräkningsresultaten utgjorde endast en ram för medelstildelningen för olika delfonder och borde icke utsluta, att hänsyn liksom hittills toges till läget på arbetsmarknaden, materialtillgången, den statsfinansiella situationen eller andra speciella förhållanden.

För försvarsväsendets fastighetsfonds del är det för tidigt att, innan den av mig i fjolårets proposition angivna ytterligare granskningen av hithörande förhållanden verkställts, ingå på ett närmare bedömande av utredningsmannens detaljförslag till beräkning av reparationsposterna. På grundval av det föreliggande materialet synes frågan kunna nu upptagas till bedömande, lämpligen genom särskild expertis. Jag torde framdeles få återkomma till frågan om verkställande av en dylik utredning. Därvid böra även upptagas till bedömande vissa av intendenten Bildmark och statens krisrevision framförda förslag rörande avvägningen av ingångsvärderna för de till försvarsväsendets fastighetsfond hörande byggnaderna liksom även en av utredningsmannen berörd fråga rörande separat medelsanvisning av medel för övnings- och skjutfält samt för underhåll av jordbruks- och skogsfastigheter m. m.

I avbidan på en översyn på detta område synes det emellertid motiverat, att viss återhållsamhet iakttages vid beräkningen för nästa budgetår av ifrågasvarande delposter i de till försvarsväsendets fastighetsfond hörande delfonderna. Ett ytterligare skäl härför är den brist på arbetskraft och materiel, som för närvarande råder och som i viss utsträckning lägger hinder i vägen för utförande av eljest önskvärda byggnadsarbeten. Å andra sidan medför den under försvarsberedskapen numera avsevärt ökade manskapsstyrkan onormalt stark förslitning av byggnaderna med därav betingade ökade underhålls- och reparationskostnader.

Arméförvaltningens föreliggande beräkningar av förevarande post i staten för arméförvaltningens delfond giva mig i och för sig icke anledning till annan väsentligare erinran än att höjningen av medlen för reparations- och

underhållskostnader för övnings- och skjutfält med däri ingående skogs- och jordbruksfastigheter synes mig vara väl stor. Även om hänsyn toges till att betydande markområden under senaste budgetåret förvärvat av kronan, vill jag ifrågasätta, om icke en reduktion av dessa medel kan vara befogad. Då emellertid dessa utgifter till avsevärd del äro av den tvingande karaktär, att en mer avsevärd anslagsreduktion kan vålla svåra olägenheter och medföra motsvarande minskning av inkomsterna från jordbruks- och skogsfastigheterna, torde det icke vara lämpligt att i detta sammanhang fixera det belopp, vartill nämnda kostnader högst må uppgå. De för ändamålet erforderliga medlen torde få bestridas inom ramen för det belopp, som under ifrågasvarande post sammanlagt ställes till förfogande. I sådant avseende får jag under återopande av vad av mig i det föregående anförts föreslå, att det av arméförvaltningen äskade beloppet minskas till i avrundat tal 6,750,000 kronor.

Marinförvaltningens delfond. Reparations- och underhållskostnaderna beräknades för budgetåret 1942/43, såvitt angår marinens fastigheter, enligt följande:

1. Reparations- och underhållskostnader till 2.2 procent av i fastighetsfonden ingående byggnadsvärde den 1 juli 1941 kronor	1,760,000
2. Underhåll av vägar, övningsfält och skjutbanor	» 100,000
3. Skatter	» 100,000
	Summa kronor 1,960,000

I sin skrivelse den 27 augusti 1942 rörande medelsbehovet för nästa budgetår har *marinförvaltningen* beträffande kostnaderna för reparationer och underhåll m. m. framhållit, att de ämbetsverket underlydande myndigheterna för budgetåret 1942/43 gjort anspråk på medelsanvisning för reparations- och underhållsarbeten, som med omkring 1,135,000 kronor överstege vad som i fastställd stat för ändamålet beräknats för samma budgetår. Härav framginge, anför ämbetsverket, att en betydande brist föreläge samt att byggnadernas underhåll tillbakasettes och värdet å desamma sjönke. Med hänsyn härtill syntes en framställning om medel utöver staten för fastighetsfonden till reparationer samt mindre nybyggnads- och förändringsarbeten å tilläggsstat för budgetåret 1942/43 eller riksstat för budgetåret 1943/44 i och för sig vara väl motiverad. Marinförvaltningen hade emellertid på grund av det stora ofrånkomliga medelsbehovet i övrigt icke funnit lämpligt göra dylik framställning utan hade begränsat medelskraven till vad som kunde tillgodoses inom ramen för staten för fastighetsfonden. Härutinnan har marinförvaltningen anført, att summan av de av lokalmyndigheterna och marinförvaltningen till reparation och underhåll av marinens byggnader å fastighetsfonden för budgetåret 1943/44 beräknade beloppen uppginge till 3,075,000 kronor. Därest åter medelsbehovet uträknades i procent av byggnadsvärdet å i fonden ingående fastigheter erhöles med tillämpning av en procentsats av 3 procent och ett uppskattat byggnadsvärde av 99,000,000 (värdet den 1 juli

1942 ökat med värdet, omkring 6,660,000 kronor, av en senare till marinförvaltningens delfond överförd fastighet) i det närmaste samma belopp, eller 2,970,000 kronor.

För underhåll av vägar, övningsfält och skjutbanor m. m. har marinförvaltningen angivit medelsbehovet till 250,000 kronor. I fråga om medelsåtgången för skatter har ämbetsverket framhållit följande.

Skatterna hade stigit i snabbare takt än marinförvaltningen hittills begärt ansöknings. Under budgetåret 1941/42, med ett skatteanslag av 75,000 kronor, hade skattebeloppen uppgått till cirka 106,000 kronor. Under budgetåret 1942/43, med ett skatteanslag av 100,000 kronor, beräknades skatterna uppgå till cirka 140,000 kronor. Skattebeloppet för budgetåret 1943/44 kunde väntas stiga avsevärt bland annat på grund av det ökade byggnadsbeståndet — tillkomsten av Älvsborgs kustartilleriregemente m. m. — men kunde för närvarande icke exakt beräknas. Marinförvaltningen ansåge sig dock för ifrågasvarande ändamål böra upptaga ett belopp av 200,000 kronor.

Det syntes marinförvaltningen lämpligt, att posten till skatter gäves ändrad karaktär och i likhet med anslaget till hyror och arrenden upptoges å staten såsom ett särskilt förslagsanslag. Under nuvarande förhållanden måste de höjda skattekraven täckas med underhållsmedel, vilket icke syntes vara riktigt.

För de skattebelopp, tillhoppa i runt tal 70,000 kronor, som måste gäldas av egentliga underhållsmedel funne ämbetsverket skäligt hemställa om kompensation.

Riksräkenskapsverket har i anledning av marinförvaltningens förslag om medelsanvisning för gäldandet av skatter anfört, att riksräkenskapsverket för sin del icke funnit tillräcklig motivering föreligga för frångående av hittills för fastighetsfondens utgifter tillämpad redovisningsmetod.

*Departements-
chefen.*

Sedan riksdagen numera bifallit det i propositionen nr 25 framlagda förslaget om överförande till svenska skifferoljeaktiebolaget av flottans skifferoljeverk å Kinnekulle, bör det i marinförvaltningens delfond ingående byggnadsvärdet minskas med i runt tal 4.4 miljoner kronor. Enligt den å sid. 3 i det föregående lämnade sifferuppgiften utgjorde sagda byggnadsvärde per den 1 juli 1942 omkring 92,000,000 kronor. Det byggnadsvärde, å vilket reparationsmedlen böra beräknas, utgör sistnämnda belopp, minskat med nämnda belopp av 4.4 miljoner kronor men ökat med ett belopp av omkring 5 miljoner kronor, motsvarande värdet å en till delfonden överförd fastighet. Vid oförändrad procentsats, 2.2 procent, skulle sålunda reparationsmedlen beräknas till omkring 2,040,000 kronor. Med hänsyn till vad av mig yttrats vid beräkningen av motsvarande post för arméförvaltningens delfond förordar jag en minskning av sistnämnda belopp till 2,000,000 kronor.

För underhåll av vägar, övningsfält och skjutbanor anser jag mig böra beräkna oförändrat belopp, 100,000 kronor.

Mot beräkningen av det för skatter avsedda beloppet finner jag icke anledning till erinran och uppskattar alltså det för detta ändamål erforderliga beloppet till 200,000 kronor. I likhet med marinförvaltningen anser jag vissa skäl tala för att medel för detta ändamål i staten böra upptagas med förslagsvis beräknat belopp. Då emellertid denna fråga bör bedömas i ett vidare

sammanhang och kräver ytterligare övervägande, vill jag icke för nästa budgetår ifrågasätta ändring i det hittillsvarande förfarandet. Med hänsyn härtill kan jag icke heller förorda marinförvaltningens förslag om anvisande av särskilda medel till ersättande av de belopp, som av marinförvaltningen för skatter utgivits utöver i staten beräknat belopp.

I enlighet med vad sålunda anförts bör förevarande post för nästa budgetår beräknas till (2,000,000 + 100,000 + 200,000 =) 2,300,000 kronor.

Flygförvaltningens delfond. För budgetåret 1942/43 beräknades posten till reparationer och underhåll m. m. för flygvapnets del till 1.6 procent å byggnadsvärdet den 1 juli 1941 av under flygförvaltningens delfond redovisade byggnader, eller till 1,104,000 kronor.

Flygförvaltningen har i sin skrivelse den 26 augusti 1942 rörande flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1943/44 beräknat kostnaderna för reparationer och underhåll, däri inbegripna jämväl kostnaderna för underhåll av flygfält, till 1,447,600 kronor, motsvarande 1.6 procent å det beräknade byggnadsvärdet den 1 juli 1942, i runt tal 90,475,000 kronor.

Under hänvisning till vad av mig i det föregående yttrats vid beräkningen av motsvarande post för arméförvaltningens delfond föreslår jag, att nu förevarande post för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 1,420,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

B. Avsättning till värdeminskningskonto.

I de av förvaltningsmyndigheterna avgivna statförslagen ha för avsättning till värdeminskningskonto å respektive delfonder upptagits 1,140,000, 200,000 och 1,415,000 kronor.

Angående dessa poster har *riksräkenskapsverket* i sitt yttrande anført följande.

Beräkningen av posten för avsättning till värdeminskningskonto bör ske med utgångspunkt från de belopp, till vilka årsavskrivningarna för försvarsväsendets fastighetsfond upptagas för budgetåret 1942/43 i en inom riksräkenskapsverket i samband med bokslutet för det gångna budgetåret upprättad specifikation av allmänna fastighetsfondens och försvarsväsendets fastighetsfonds fastighets- och värdeminskningskonton m. m. Å de byggnadsvärden, till vilka angivna årsavskrivningar hänföra sig, bör avskrivning ske med samma belopp under budgetåret 1943/44. Härjämte bör årsavskrivning beräknas för det under budgetåret 1942/43 tillkommande byggnadsvärdet för sådana byggnader, som i avskrivningshänseende icke skola betraktas såsom byggnader under uppförande. Riksräkenskapsverket har beräknat beloppet av denna årsavskrivning till 300,000 kronor för arméförvaltningens delfond, 225,000 kronor för marinförvaltningens delfond samt till 250,000 kronor för flygförvaltningens delfond. Härvid har förutsatts, att byggnadsarbetena för försvarsväsendets del under innevarande budgetår komma att bedrivas i samma omfattning som under budgetåret 1941/42.

Riksräkenskapsverket får på grund av vad nu anförts föreslå, att posten avsättning till värdeminskningskonto för budgetåret 1943/44 efter erforderliga avjämnningar upptages till 850,000 kronor för arméförvaltningens delfond, till

450,000 kronor för marinförvaltningens delfond samt till 1,350,000 kronor för flygförvaltningens delfond.

Departements-
chefen.

I den förutnämnda propositionen nr 71 har chefen för finansdepartementet förklarat sig icke vilja motsätta sig ett av riksräkenskapsverket framlagt förslag, att den årliga avsättningen till värdeminskningskonto skall påbörjas först under andra budgetåret efter det, under vilket en byggnad färdigställts, i stället för redan under första budgetåret, såsom nu är fallet. Denna nya princip torde böra tillämpas jämväl för försvarsväsendets fastighetsfond.

Med anslutning till riksräkenskapsverkets beräkningar förordar jag, att för avsättning till värdeminskningskonto upptagas för *arméfördelningens delfond* förslagsvis 850,000 kronor, för *marinförvaltningens delfond* förslagsvis 450,000 kronor och för *flygförvaltningens delfond* förslagsvis 1,350,000 kronor, sammanlagt 2,650,000 kronor.

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden.

Arméförvaltningens delfond. Arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse ha lämnat följande specifikation å ifrågavarande utgifter.

Försvarsstaben	kronor	138,455
Arméstaben	»	26,900
Centrala värnpliktsbyrån	»	28,145
Hemvärnsstaben	»	7,000
Arméförvaltningen	»	298,410
Krigsarkivet	»	4,350
Landstormsområdesexpeditioner m. m. och skjutbanor	»	15,390
II. militärområdet	»	2,100
IV. militärområdet	»	25,000
V. militärområdet	»	17,000
VII. militärområdet	»	5,800
Väg- och vattenbyggnadskårens chefsexpedition	»	1,800
Luftbevakningscentraler	»	55,000
T 4, sjukvårdsförråd	»	1,080
I 3, hemvärnsofficer	»	1,800
1:a tygkompaniet	»	40,000
T 3, markområde för fordonsskydd	»	300
Tandpolikliniker i Skövde och Örebro	»	3,400
Underhåll av reningsverk vid Järvafältet	»	2,500
Underhåll av bandel Harlösa—Revinge	»	2,500
Skjutskolan vid Rosersbergs Kungsgård	»	12,750
Markområde för garage, baracker, vägar	kronor	2,240
Markområde för övningar, Gävle	»	700
» » » Lit	»	275
» » » Kristianstad	»	1,300

Markområde för övningar, Ystad	kronor	382	
» » » Söderköping	»	70	
» » » Katrineholm	»	100	
» » » Ulriksdal	»	1,750	
» » » Hästholmen	»	1,480	
» » » Linköping	»	3,455	kronor 11,752
<hr/>			
Summa kronor			701,432

Riksräkenskapsverket har förordat, att medelsbehovet för ifrågavarande ändamål beräknas till i avrundat tal 701,000 kronor.

Sedermera har *arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse* i skrivelse den 15 februari 1943 — under framhållande, att i enlighet med i propositionen 1942: 210 angående den fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter angivna riktlinjer behovet av expeditionlokaler för försvarsområdenas staber i den mån statliga lokaler icke funnits att tillgå förhyrts i öppna marknaden med anlitande av förskottsmedel — föreslagit, att vissa av dessa hyreskostnader, uppgående för år räknat till i runt tal 128,000 kronor exklusive kostnader för värmetillägg måtte från och med den 1 juli 1943 få bestridas från fastighetsfondens förevarande utgiftspost.

Myndigheternas förslag till beräkning synas mig kunna läggas till grund för uppskattningen av medelsbehovet under förevarande post, varför jag för ändamålet beräknar ett belopp av i avrundat tal förslagsvis (700,000 + 128,000 =) 828,000 kronor. Jag vill emellertid anmärka, att under nu rådande förhållanden betydande hyres- och arrendeutgifter m. m. utöver förenämnda för försvarsområdesstaberna bestridas med anlitande av den för försvarsväsendet fastställda förskottsstaten. Det sist sagda gäller jämväl beträffande marin- och flygförvaltningarnas delfonder av fastighetsfonden.

*Departements-
chefen.*

Marinförvaltningens delfond. *Marinförvaltningen* har specificerat hithörande utgifter sålunda.

Marinförvaltningen, förråd	kronor	4,000
Marinförvaltningen, vissa arrenden	»	16,500
Kommandantexpeditionen i Härnösand	»	3,000
Marindistriktsexpeditionen i Malmö	»	3,600
Tygmästarexpeditionen i Karlskrona	»	9,400
Ostkustens marindistrikt, förråd	»	3,000
Sjökrigshögskolan, extra lokaler	»	2,850
Flottans underofficerssskola	»	7,500
Provisoriska expeditioner	»	10,150
<hr/>		
Summa kronor		60,000

Marinförvaltningen har på grundval härav beräknat medelsbehovet till 60,000 kronor.

Departements-
chefen.

I enlighet med marinförvaltningens förslag torde för ifrågavarande ändamål böra beräknas förslagsvis 60,000 kronor.

Flygförvaltningens delfond. *Flygförvaltningen* har anmält utgifter för hyror för flygförvaltningens ämbetslokaler i Stockholm, tillhoppa 195,000 kronor, samt för andra eskaderstabens lokaler i Göteborg, 35,000 kronor, ävensom kostnader för ersättning med 22,275 kronor till Stockholms stad enligt ett i riksdagens skrivelse 1941:57, punkten 22 omförmält avtal med Stockholms stad rörande anordnande av ett flygfält å staden tillhöriga egendomen Skå-Edeby. Sammanlagt beräknas ifrågavarande utgifter till 255,000 kronor.

Flygförvaltningen har i anslutning härtill framhållit, att flygvapnets nya ämbetsbyggnad beräknades kunna tagas i anspråk den 1 oktober 1943, varför ämbetsverket räknat med hyreskostnader för verkets del endast under ett kvartal under budgetåret 1943/44, utom såvitt avsåge flygförvaltningens byggnadsavdelning. Denna avdelning hade, framhåller flygförvaltningen, till stor del en provisorisk karaktär, varför de lokaler inom ämbetsbyggnaden som avsetts för byggnadsavdelningen för närvarande icke komme att förslå under budgetåret 1943/44. Flygförvaltningen räknade med en hyresutgift för byggnadsavdelningen å omkring 150,000 kronor. För övriga hyreskostnader för flygförvaltningens del — avseende ett kvartal — beräknades ett belopp av 45,000 kronor.

Departements-
chefen.

Av vad flygförvaltningen anfört framgår, att man även efter ämbetsverkets inflyttning i de nya ämbetslokalerna måste tills vidare räkna med avsevärda hyreskostnader för ämbetsverket. Dessa kostnader avse flygförvaltningens byggnadsavdelning. Det torde vara uppenbart, att denna avdelning med dess nuvarande omfattning, vilken knappast torde kunna minskas under nästkommande budgetår, icke kan beredas utrymme i ämbetshuset. Kungl. Maj:t har genom olika beslut medgivit flygförvaltningen att för ändamålet förhysa erforderliga lokaler. Flygförvaltningens uppskattning av medelsbehovet för ändamålet för budgetåret 1943/44 torde kunna godtagas. Då jag icke heller i övrigt har något att erinra mot flygförvaltningens beräkningar rörande förekommande hyreskostnader har jag uppskattat ifrågavarande post till förslagsvis 255,000 kronor.

Enligt det nu anförda komma hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden, vilka anslagsposter böra betecknas förslagsvis, att tillhoppa utgöra $(828,000 + 60,000 + 255,000 =)$ 1,143,000 kronor.

De sammanlagda utgifterna för fonden belöpa sig till 14,263,000 kronor.

Inkomsterna.

A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler.

Under denna titel redovisas de belopp, som över budgeten tillföras respektive fonder. Ersättningsbeloppen bestämmas så, att en förräntning efter 4 procent erhålles å det vid respektive budgetårs ingång av fonderna disponerade statskapitalet. I statsverkspropositionen ha under ifrågavarande titel beräknats följande belopp.

Ersättning till arméförvaltningens delfond	kronor	13,237,000
» » marinförvaltningens delfond	»	6,996,000
» » flygförvaltningens delfond	»	6,456,000
	Summa kronor	26,689,000

Med hänsyn till förut och i det följande omnämnda jämkningar av olika poster i statförslaget bör ersättningen för till statsmyndigheter upplåtna lokaler för nästkommande budgetår beräknas för *arméförvaltningens delfond* till 13,215,000 kronor, för *marinförvaltningens delfond* till 5,711,000 kronor och för *flygförvaltningens delfond* till 6,428,000 kronor. De å riksstaten under fjärde huvudtiteln beräknade anslagen böra ändras i överensstämmelse härmed.

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden.

Arméförvaltningens delfond. *Arméförvaltningens civila departement* och *fortifikationsstyrelse* ha beräknat ifrågavarande hyror och arrenden sålunda.

Inkomst av tjänstebostäder	kronor	850,000
» » uthyrningsfastigheter	»	180,000
» » övnings- och skjutfält (med däri ingående jordbruks- och skogsfastigheter) m. fl. fastigheter	»	325,064
Övriga hyror och arrenden (tillfälligt uthyrda bostäder och lokaler, spilthyra m. m.)	»	165,000
	Summa kronor	1,520,064

Riksräkenskapsverket har med avseende å ifrågavarande post och motsvarande poster för de båda andra delfonderna tillstyrkt förvaltningsmyndigheternas förslag; dock att den under arméförvaltningens delfond upptagna delposten inkomst av övnings- och skjutfält funnits böra avrundas till 325,000 kronor.

I överensstämmelse med riksräkenskapsverkets förslag beräknar jag ifrågavarande inkomstpost till 1,520,000 kronor. *Departementschefen.*

Marinförvaltningens delfond. *Marinförvaltningen* har beräknat ifrågavarande inkomster på följande sätt.

Inkomst av tjänstebostäder	kronor	200,000
» » vissa uthyrningsfastigheter	»	65,000
Hyror och arrenden från Djurgårdsstadens fastigheter m. m. »	»	170,000
Inkomster av fastigheter, tillhörande flottans skifferoljeverk »	»	10,000
» från Gustafsviks örlogsdepå	»	10,000
Övriga hyres- och arrendemedel	»	15,000
	Summa kronor	470,000

Departements-
chefen.

Ifrågavarande inkomstberäkning har icke givit mig anledning till annan erinran än att det såsom inkomst av fastigheter, tillhörande flottans skifferoljeverk, upptagna beloppet med hänsyn till det i det föregående omnämnda beslutet att överföra skifferoljeverket till annan driftsform bör utgå. Jag föreslår sålunda, att posten hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden för marinförvaltningens delfond i förslaget till stat upptages med 460,000 kronor.

Flygförvaltningens delfond. *Flygförvaltningen* har beräknat hyres- och arrendeinkomsterna till sammanlagt 140,000 kronor, därav för tjänstebostäder och uthyrningsfastigheter 120,000 kronor, för jordbruks- och skogsfastigheter 18,335 kronor och för flygfält 1,665 kronor. I staten torde i förevarande hänseende bära upptagas 140,000 kronor.

De sammanlagda inkomsterna av hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden uppgå enligt vad sålunda anförts till (1,520,000 + 460,000 + 140,000 =) 2,120,000 kronor.

C. Diverse inkomster.

För arméförvaltningens delfond ha arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse under denna inkomstpost upptagit *dels* 50,000 kronor, utgörande mot civila patienters vård å garnisonssjukhusen svarande del av vederbörande fastigheters underhåll, *dels* 541,700 kronor, utgörande ersättning till fonden för av försvarsväsendets verkstadsnämnd förhyrda lokaler, *dels* 300,000 kronor såsom inkomster från jordbruks- och skogsfastigheter, *dels* och slutligen 75,000 kronor, utgörande beräknad ränta å förnyelsefondsmedel, eller tillhopa 966,700 kronor.

Marinförvaltningen har för marinförvaltningens delfond beräknat inkomstposten till 260,000 kronor, därav 240,000 kronor utgörande ersättning för av verkstadsnämnden förhyrda lokaler samt 20,000 kronor bidrag till Skeppsholmsbrons underhåll, ränta å förnyelsefondsmedel m. m.

Beträffande flygförvaltningens delfond har flygförvaltningen beräknat posten för diverse inkomster till 112,900 kronor, därav 15,000 kronor inkomst från skogsavverkning och återstoden, 97,900 kronor, räntemedel.

Riksräkenskapsverket har i sitt utlåtande i förevarande hänseende anført följande.

I fråga om inkomstposten diverse inkomster torde bära förutsättas, att någon ändring av nu gällande regler för placeringen av till värdeminsknings-

konto avsatta medel, vilka motsvara årlig avskrivning av å fastighetsfonden redovisade byggnadsvärden, icke kommer att vidtagas före utgången av budgetåret 1943/44. Vidare torde böra antagas att dylika medel, som för budgetåret 1942/43 avsätts till värdeminskningsskonto, komma att insättas i riksgäldskontoret omedelbart efter detta budgetårs utgång. Sistnämnda medel böra upptagas till de belopp, som angivas i specifikationen av allmänna fastighetsfondens och försvarsväsendets fastighetsfunds fastighets- och värdeminskningsskonton m. m. Enligt vad riksräkenskapsverket under hand inhämtat från riksgäldskontoret torde räntesatsen kunna beräknas till 3.5 procent.

Å posten diverse inkomster redovisas även vissa andra inkomster än ränta å i riksgäldskontoret placerade likvida medel. Förvaltningsmyndigheternas beräkning av dessa inkomster har icke föranlett någon riksräkenskapsverkets erinran.

I enlighet med det anförda har riksräkenskapsverket beräknat nyssnämnda ränteavkastning för armé-, marin- och flygförvaltningarnas delfonder till respektive 71,694, 15,085 och 91,899 kronor samt övriga diverse inkomster till respektive 891,700, 243,900 och 15,000 kronor.

Jag får erinra, att jag i det vid propositionen 1942:258 fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden anmälde en av försvarsväsendets verkstadsnämnd gjord framställning angående de nämnden underställda statliga verkstädernas ställning i budgettekniskt hänseende och den därmed sammanhängande frågan om ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond för de fastigheter, som disponeras av verkstäderna. I framställningen hade verkstadsnämnden framhållit, att, sedan nämnden övertagit driften vid vissa statliga fabriker, överenskommelse träffats med fortifikationsstyrelsen respektive marinförvaltningen, att nämnden skulle förhyra dessa lokaler, erlagga hyror motsvarande gällande marknadshyror samt handha vård och underhåll såväl som om-, till- och nybyggnader av dessa fastigheter. Det hade ansetts, att av fortifikationsstyrelsen respektive marinförvaltningen årligen av tillgängliga medel till verkstadsnämnden borde utbetalas en viss gottgörelse med hänsyn till att hyran utginge efter i fria marknaden gällande grunder och således borde inkludera ett visst underhåll. Denna gottgörelse borde lämpligen fixeras till en viss procent av hyran. För större reparationer, om- och tillbyggnader hade i överenskommelsen förutsatts, att verkstadsnämnden skulle söka erhålla härför nödvändiga medel. För egen del fann jag mig icke för det dåvarande beredd att taga slutlig ställning till ifrågavarande spörsmål. Jag ansåg att med avgörande därutinnan borde anstå i avbidan på genomförandet av en omorganisation på den militära förvaltningens område. Trots vissa invändningar, som kunde riktas mot genomförandet av en provisorisk ändring i de godtagna redovisningsformerna utan att därmed vunnes något i sak, ansåg jag mig dock icke böra motsätta mig, att den ersättning, som för verkstädernas del skulle tillföras försvarsväsendets fastighetsfond, tills vidare finge belasta verkstadsnämnden i stället för att redovisas över anslag å budgeten. Ersättningen borde till sitt belopp bestämmas av Kungl. Maj:t. Sedermera har Kungl. Maj:t i anslutning till fastställande av stat för

Departements-
chefen.

försvarsväsendets fastighetsfond föreskrivit, att verkstadsnämnden skall för budgetåret 1942/43 tillföra fastighetsfonden ersättning för nyttjande av försvarsväsendet tillhörande fabriker och verkstäder med vissa fixerade belopp. Härjämte förklarade Kungl. Maj:t, att arméförvaltningens fortifikationsstyrelse och marinförvaltningen skulle vara oförhindrade att, med bibehållet ansvar för dispositionen av vederbörligt anslag, till nämnden utbetala medel för täckande av kostnaderna för reparationer och underhåll av ifrågakvarande fabriks- och verkstadsbyggnader.

Av vad jag inledningsvis anfört rörande ett framtida inrättande av en ny kapitalfond, till vilken försvarsväsendets fabriksfastigheter skulle överföras, torde framgå, att de för innevarande budgetår tillämpade principerna för beräkningen av den ersättning som bör tillföras försvarsväsendets fastighetsfond böra bibehållas jämväl vid uppgörandet av statförslaget för budgetåret 1943/44. Mot de av myndigheterna i sådant hänseende beräknade beloppen torde intet vara att erinra.

Beträffande uppskattningen av ränteavkastningen å till värdeminskningsskonto avsatta medel ansluter jag mig till riksräkenskapsverkets beräkningar. I fråga om förvaltningsmyndigheternas beräkning av övriga diverse inkomster ifrågasätter jag icke någon ändring.

Ifrågakvarande inkomstposter torde sålunda för respektive delfonder böra upptagas till i avrundat tal 963,000, 259,000 och 107,000 kronor, eller sålunda till sammanlagt 1,329,000 kronor.

Fondens sammanlagda inkomster uppgå således till 28,803,000 kronor.

Överskott.

Det överskott, som skall tillföras riksstatens driftbudget, skall såsom nämnts beräknas till 4 procent å det vid respektive budgetårs början i fonden ingående kapitalet. I enlighet med riksräkenskapsverkets inkomstberäkning för budgetåret 1943/44 har överskottet å försvarsväsendets fastighetsfond i förslaget till riksstat beräknats för arméförvaltningens delfond till 7,270,000 kronor, för marinförvaltningens delfond till 3,620,000 kronor och för flygförvaltningens delfond till 3,650,000 kronor, eller således sammanlagt 14,540,000 kronor. Denna uppskattning av överskottet har legat till grund för den förut förordade beräkningen av ersättningsanslagen.

I enlighet med vad jag i det föregående anfört har upprättats förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44 (*bilaga B*).

Hemställan.

Under åberopande av vad här anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte

dels föreslå riksdagen att godkänna omförmälda förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44 (*bilaga B*);

dels ock föreslå riksdagen att för budgetåret 1943/44 anvisa följande anslag, nämligen:

<i>Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond:</i>		
<i>Arméförvaltningens delfond, förslagsanslag ...</i>	<i>kronor</i>	<i>13,215,000</i>
<i>Marinförvaltningens delfond, förslagsanslag...</i>	<i>»</i>	<i>5,711,000</i>
<i>Flygförvaltningens delfond, förslagsanslag ...</i>	<i>»</i>	<i>6,428,000</i>

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Vid protokollet:

A. Broberg.

**Sammanställning av försvarsväsendets fastighetsfonds inkomster och utgifter för budget-
åren 1942/43 (enligt stat) och 1943/44 (enligt myndigheternas beräkningar).**

	1942/43	1943/44	
		Förvaltnings- myndigheter- nas beräkning	Riksräken- skapsverkets beräkning
<i>Inkomster:</i>			
<i>A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:</i>			
1. Arméförvaltningens delfond	10,444,000	13,753,668	13,237,000
2. Marinförvaltningens "	4,593,000	6,205,000	6,996,000
3. Flygförvaltningens "	4,549,000	5,384,700	6,456,000
Säger	19,586,000	25,343,368	26,689,000
<i>B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:</i>			
1. Arméförvaltningens delfond	1,892,000	1,520,064	1,520,000
2. Marinförvaltningens "	479,000	470,000	470,000
3. Flygförvaltningens "	150,000	140,000	140,000
Säger	2,021,000	2,130,064	2,130,000
<i>C. Diverse inkomster:</i>			
1. Arméförvaltningens delfond	806,000	966,700	963,000
2. Marinförvaltningens "	212,000	260,000	259,000
3. Flygförvaltningens "	66,000	112,900	107,000
Säger	1,084,000	1,339,600	1,329,000
Summa	22,691,000	28,813,032	30,148,000
<i>Utgifter:</i>			
<i>A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:</i>			
1. Arméförvaltningens delfond	6,300,000	6,899,000	6,899,000
2. Marinförvaltningens "	1,960,000	3,595,000	3,595,000
3. Flygförvaltningens "	1,104,000	1,447,600	1,448,000
Säger	9,364,000	11,941,600	11,942,000
<i>B. Avsättning till värdeminskningskonto:</i>			
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis ..	565,000	1,140,000	850,000
2. Marinförvaltningens " , förslagsvis ..	230,000	200,000	450,000
3. Flygförvaltningens " , förslagsvis ..	1,040,000	1,415,000	1,350,000
Säger	1,835,000	2,755,000	2,650,000
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:</i>			
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis ..	665,000	1) 701,432	701,000
2. Marinförvaltningens " , förslagsvis ..	60,000	60,000	60,000
3. Flygförvaltningens " , förslagsvis ..	350,000	255,000	255,000
Säger	1,075,000	1,016,432	1,016,000
<i>Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:</i>			
1. Arméförvaltningens delfond	5,112,000	7,500,000	7,270,000
2. Marinförvaltningens "	3,084,000	3,080,000	3,620,000
3. Flygförvaltningens "	2,271,000	2,520,000	3,650,000
Säger	10,417,000	13,100,000	14,540,000
Summa	22,691,000	28,813,032	30,148,000

¹⁾ Härtill kommer det av arméförvaltningens civila departement och fortifikationsstyrelse i skrivelsen den 15 februari 1943 angivna beloppet.

Bilaga B.

Förslag till stat för försvarsväsendets fastighetsfond för budgetåret 1943/44.

	Kronor	Kronor
<i>Inkomster:</i>		
<i>A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	13,215,000	
2. Marinförvaltningens "	5,711,000	
3. Flygförvaltningens "	6,428,000	25,354,000
<i>B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	1,520,000	
2. Marinförvaltningens "	460,000	
3. Flygförvaltningens "	140,000	2,120,000
<i>C. Diverse inkomster:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	963,000	
2. Marinförvaltningens "	259,000	
3. Flygförvaltningens "	107,000	1,329,000
Summa	—	28,808,000
<i>Utgifter:</i>		
<i>A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	6,750,000	
2. Marinförvaltningens "	2,300,000	
3. Flygförvaltningens "	1,420,000	10,470,000
<i>B. Avsättning till värdeminskningskonto:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis	850,000	
2. Marinförvaltningens " , förslagsvis	450,000	
3. Flygförvaltningens " , förslagsvis	1,350,000	2,650,000
<i>C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond, förslagsvis	828,000	
2. Marinförvaltningens " , förslagsvis	60,000	
3. Flygförvaltningens " , förslagsvis	255,000	1,143,000
<i>Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:</i>		
1. Arméförvaltningens delfond	7,270,000	
2. Marinförvaltningens "	3,620,000	
3. Flygförvaltningens "	3,650,000	14,540,000
Summa	—	28,808,000